

NORGES HØYESTERETT

Den 27. mars 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Bergh og Sivertsen i

HR-2025-583-U, (sak nr. 25-035910STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Sunniva Yde Aksnes)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Ane Evang)

truffet slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte siktedes anke over straffutmålingen fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (2) A er siktet for brudd på straffeloven § 311 første ledd og to tilfeller av brudd på straffeloven § 305. Grunnlaget for post I om brudd på straffeloven § 311 første ledd lyder slik:

«Fredag 17. september 2021 ca. kl. 08.30 i ---veien 0 i X, var han i besittelse av 2261 unike bilder og 838 videoer som viste fremstillinger av seksuelle overgrep mot barn eller fremstillinger som seksualiserte barn. Videoene hadde en samlet spilletid på 17 timer og 26 minutter.»

- (3) A samtykket i at saken ble avgjort ved tilståelsesdom og erklærte seg skyldig i henhold til siktelsen.
- (4) Møre og Romsdal tingrett avsa 12. november 2024 tilståelsesdom med slik slutning:

«1. A, født 00.00.1993, dømmes for:
En overtredelse av Straffeloven § 311 første ledd, jf. annet ledd,
en overtredelse av Straffeloven § 305 bokstav a og
en overtredelse av straffeloven § 305.

Alt er sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a og bokstav f.

Straffen settes til fengsel i 1 år og 3 – tre – måneder. Til fradrag tilkommer 1 – en – dag i utholdt varetekt jf. straffeloven § 83.

2. Til fordel for staten inndras en stasjonær PC og en ekstern harddisk jf. straffeloven § 69.»

- (5) A anket til lagmannsretten over tingrettens straffutmåling. Frostating lagmannsrett avsa 5. februar 2025 beslutning der anken ble nektet fremmet.
- (6) A har anket til Høyesterett. Forsvareren har vist til at det i anken til lagmannsretten var anført at tingrettens utgangspunkt på fengsel i ett år og fem måneder for siktelsens post I er for strengt. Det foreligger et «åpenbart misforhold» mellom straffen og det som er lagt til grunn i rettspraksis om straffenivået i sammenlignbare saker, jf. straffeprosessloven § 344. Videre utgjør denne saken et «helt spesielt tilfelle» som etter rettspraksis tilsier at det er grunnlag for å reagere med samfunnsstraff. Det er på denne bakgrunn ikke «klart» at anken ikke ville føre frem, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (7) *Påtalemyndigheten* har påstått anken forkastet.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. Dette omfatter blant annet om begrunnelsen viser at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av hva som er anført i anken, og gir svar på hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem.
- (9) Domfellelsen for overtredelse av straffeloven § 311 gjelder besittelse av det materialet som er angitt i siktelsen. Handlingene omfatter ikke spredning av materiale. Innholdet i materialet er nærmere beskrevet i dommen. Det omfatter blant annet bilder og filmer som viser penetrering av barn i spedbarns- og barnehagealder og barn i barnehagealder som utfører oralsex på voksne. Tingretten bygger på at straffen for dette tiltalepunktet isolert sett, og før det tas hensyn til formildende omstendigheter, bør være fengsel i ett år og fem måneder.
- (10) Tingretten har i sin dom en omfattende drøftelse av straffutmålingen for overtredelsen av straffeloven § 311 første ledd. Gjennom sitat fra aktors begrunnelse for sitt strafforslag viser retten blant annet til avgjørelsen i Rt-2013-950, men bygger på at det senere er skjedd en ytterligere straffskjerping. Dette underbygges med henvisninger til blant annet HR-2016-2357-A og HR-2019-2048-A.
- (11) Som videre grunnlag for straffutmålingen viser tingretten til flere avgjørelser fra lagmannsrettene.
- (12) I støtteskrivet til lagmannsretten viste forsvareren til flere andre underrettsavgjørelser, og det ble gjort gjeldende at disse viser et lavere straffenivå enn det tingretten har bygd på.
- (13) I lagmannsrettens beslutning beskrives det faktiske grunnlaget for domfellelsen etter straffeloven § 311. Deretter heter det:

«Fengsel i området ett år og fem måneder for forholdet i post I fremstår som riktig. I tillegg gjelder saken chatting med flere barn, jf. post II og III. Fengsel i ett år og sju måneder, før det gis fradrag for tilståelse og noe liggetid, er ikke for strengt. Materialet er omfattende og til dels svært grovt, ikke minst flere av barnas alder tatt i betraktning.

Det er i alle tilfelle ikke et åpenbart misforhold mellom den straffbare handlingen og straffen, jf. straffeprosessloven § 344.»

- (14) Etter ankeutvalget syn er denne begrunnelsen ikke tilstrekkelig til å vise at retten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som ble anført i anken.
- (15) Ved drøftelse av straffen for forholdet i siktelsen post I går retten ikke inn på de avgjørelsene som forsvareren hadde vist til i støtteskrivet. Den gir heller ikke på annen måte noen begrunnelse for hvorfor en straff på fengsel i ett år og fem måneder for forholdet i post I «fremstår som riktig». Det er ingen drøftelse av hva som kan utledes av praksis fra Høyesterett på dette området.
- (16) Når begrunnelsen ikke er tilstrekkelig, må lagmannsrettens beslutning oppheves.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Espen Bergh
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Eyvin Sivertsen
(sign.)